

Českým dětem to pálí, v uvažování se zlepšily nejvíc

<https://www.novinky.cz/domaci/442944-ceskym-detem-to-pali-v-uvazovani-se-zlepsily-nejvic.html>

10.07.2017 - novinky.cz

Autor: Jiří Mach, Právo

Štítky: školství, Daniel Műnich, CERGE

Obsah z internetového zdroje

Nejen memorování, ale i zapojování dalších mozkových center se v hlavičkách drobotiny upravilo. České děti udělaly za posledních deset let velký pokrok v matematických dovednostech a světu dokázaly, že jim to pálí. Ve schopnostech týkajících se matematického uvažování se zlepšily nejvíce ze všech sledovaných zemí.

Porovnání plyne z mezinárodního průzkumu TIMSS, do kterého byli v průběhu let 2007, 2011 a 2015 zapojeni čtvrtáci z 18 vyspělých zemí z OECD. „Nutno dodat, že výsledky v roce 2007 byly hodně slabé. Kdybychom ale takto rostli ze základny, jaká je dnes, tak jsme na špici. Ale buďme rádi, že to třeba neklesá,“ řekl Právu Daniel Műnich, který se v institutu CERGE-EI zaměřuje na ekonomii trhu práce a vzdělávání.

Faktem je, že před deseti lety došlo u žáků čtvrtých tříd k výraznému propadu v prokazování matematických dovedností a nyní se se svými výsledky vracejí na někdejší úroveň z roku 1995. Mezinárodní testy mapovaly, jak jsou na tom žáci v prokazování matematických znalostí, v jejich používání a v samostatném uvažování. A právě v poslední disciplíně udělali značný pokrok.

V roce 2007 měli čeští žáci hodnocení nejhorší, nyní se umístili na pátém místě ve společnosti Dánska, Nizozemska, Švédska či Anglie. Nejlépe matematicky uvažují děti v Singapuru, Japonsku a Rusku. Nejhůře v Itálii, na Novém Zélandu a v Norsku. Slovinci se umístili na čtvrtém místě od konce.

Nové přístupy

Co všechno se podílelo na výrazné změně ve výsledcích žáků, lze jen těžko vypočítat. Jisté však je, že školy mají dnes k dispozici modernější učebnice a i kantoři mají více šancí na pedagogický rozvoj. „Je to učebnicemi, ve kterých přibývá úloh zaměřených na samostatné myšlení a uvažování. Je to ale i různými formami a metodami práce učitelů,“ popsala Právu Zuzana Tomsová, ředitelka ZŠ náměstí Míru Nový Bor na Liberecku. Podle ní se totiž také stále zdokonaluje systém dalšího vzdělávání učitelů, kteří mají dnes na výběr z více možností, kde se nechat proškolit o novotách. „A to je pak znát i na těch dětech,“ dodala.

Například metoda výuky matematiky podle Milana Hejného byla ještě v roce 2007 zcela neznámá, ale teď už si nachází v českém školství své místo. Podle šetření České školní inspekce z roku 2014, do kterého se zapojilo 2103 škol (61,7 procenta ze všech), se Hejného metoda vyučovala na 36,3 procenta škol.

S projektem Tvořivá škola, který umožňuje rozvíjet tvořivost, logické myšlení a prohlubuje emoční inteligenci, pracují tři čtvrtiny škol. Ale právě Hejného metodu výuky matematiky Műnich vyzdvihl. „Hejného metoda má úplně jinou dynamiku učení. Dítě vzdělávané podle Hejného metody je mnohem pomalejší. Ještě ve třetí třídě mohou mít rodiče pocit, že jejich dítě zaostává za ostatními. Ale od 4. třídy začne pracovat s těmi základy, které mu byly dány, a které nejsou jen fakta, ale i uvažování. A pak jede mnohem rychleji než ostatní,“ vysvětlil.

„České školství klade v průměru příliš velký důraz na fakta, na encyklopedičnost, a příliš nízký důraz na uvažování a další věci, ke kterým patří rozvoj sociálních schopností jako pracovat v týmu, vyjadřovat se, mít tah na branku, mít snahu něco se naučit, něco dotáhnout do konce,“ uvedl Műnich. To jsou právě schopnosti, které mají pro další uplatnění v životě velký význam. Nicméně bez znalostí to také nejde, protože bez znalostního základu nemají děti na

čem stavět schopnosti přemýšlet.

Jde tedy hlavně o správné nastavení mixu drillu a rozvoje dalších kompetencí v různých vývojových stádiích dítěte. „A my, akademici, se snažíme dobrat toho, co je ten optimální mix,“ uzavřel Münich.

Rodič zestárl, doma se víc baví

Podle Münicha je nutné si uvědomit, že se změnila skladba rodičů. Dospělí si obecně pořizují děti ve vyšším věku než dříve. Mají často už vystudovanou školu, ukotvenou kariéru, takže se mohou lépe věnovat dětem. Mají také více zkušeností a vědí, jak je vzdělání důležité. „Dle mého odhadu se průběžně a nezanedbatelně zvyšuje sociální zázemí menších dětí a zvyšuje se vzdělání jejich rodičů,“ uvedl.

Jak už Právo před časem popsalo, právě vazba mezi dosaženým vzděláním rodičů, jejich materiálním zabezpečením a vzděláním jejich potomků je v ČR mimořádně silná. Podle odborníka na pedagogickou psychologii Václava Mertina se také proměnila výchova, což může mít rovněž vliv na schopnost dětí myslet.

„V rodinách se s dětmi více diskutuje. Někdy až moc, že to pak nemají rodiče pod kontrolou. Ale v tomto případě to může mít pozitivní vliv,“ řekl Právu Mertin.

Předpokládá rovněž, že i výuka ve školách se posunula. „I když nadáváme na školu a pořád se setkáváme s tím, že učitel nedává dětem prostor na názor, přesto si myslím, že v řadě případů už tomu tak není a česká škola se proměňuje,“ dodal.

Ilustrační foto